

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література. Зарубіжна література)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мова навчання

українська

Погоджено науково-методичною
комісією
факультету іноземної та слов'янської
філології
«30» серпня 2024 р.
Голова
Громова Н. В., кандидат педагогічних
наук, доцент

Суми 2024

Розробник:

Горболіс Лариса Михайлівна, доктор філологічних наук, професор

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Семеног О. М., докт. пед. наук, проф.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
3-й			
Семестр			
5-й		6-й	
Лекції			
14 год.		16 год	
Практичні, семінарські			
20 год.		18 год.	
Самостійна робота			
56 год.		54 год.	
Консультації:			
		2 год.	
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 180			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – надати системні знання про світовий літературний процес (твори, персоналії, стилі) та специфіку вивчення зарубіжної літератури у процесі здобуття базової середньої освіти.

Предмет навчальної дисципліни – зміст, методи, прийоми, види і форми навчальної діяльності, спрямовані на реалізацію освітньо-виховних завдань шкільної дисципліни «Зарубіжна література» в 5-9класах Нової української школи; світовий літературний процес від найдавніших в динаміці;

Завдання дисципліни: сприяти збагаченню духовного світу здобувачів, вихованню вміння читати й інтерпретувати твори національних літератур, сприйманню літературу як невід’ємної частини загального розвитку і становлення компетентності сучасного фахівця, як органічної складової сучасної шкільної освіти, формуванню переконань у необхідності творчого пошуку шляхів навчання і виховання учнів засобами літератури.

Регіональний аспект. У програмі навчальної дисципліни передбачено залучення досвіду вчителів-практиків міста Сум та області, випускників СумДПУ .

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей)

(«Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка», що ухвалене рішенням вченої ради університету протокол № 12 від 18 червня 2020 року https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf).

Методи навчання

проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, інтерактивні (вебінари, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання (практичні та дослідні роботи).

Методики та технології навчання

теоретико-інформаційні (усний виклад, лекція, бесіда, розповідь, консультація, пояснення, обговорення, дискусія),

пошуково-творчі (мозкова атака, творчий діалог, інтерпретація текстів),
самостійна робота (виконання завдань),
контрольно-оцінювальні (контрольна робота).

2. Передумови для вивчення дисципліни

Зв'язки з навчальними курсами професійного циклу: Зарубіжна література, українська література, вступ до літературознавства, українська література в контексті світової, а також із дисципліною історія та культура України із циклу загальної підготовки.

3. Компетентності та програмні результати навчання

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (громадянська компетентність).</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>ЗК 4. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (лідерська компетентність).</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p> <p>ЗК 6. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності; здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства зі збереженням національної культурної ідентичності.</p> <p>ЗК 7. Здатність до освіти протягом життя.</p>
Професійні (фахові) компетентності спеціальності	ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою, застосовувати когнітивно-дискурсивні вміння у створенні зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, формувати

(ПК)

і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність : моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ПК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ПК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. **ПК 6.** Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ПК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ПК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та

	<p>психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p> <p>ПК 9. Проектувальна компетентність як здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ПК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.</p> <p>ПК 11. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій.</p> <p>ПК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.</p> <p>ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.</p> <p>ПК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p>
Програмні результати навчання	
<p>Знання</p>	<p>ПРЗ 1. Концептуальні наукові та практичні знання в галузях мовознавства та літературознавства, педагогіки й методики середньої освіти, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері навчання в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРЗ 2. Знати й розуміти основні лінії шкільного курсу української мови та літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ПРЗ 3. Знати загальні питання методики навчання української мови та української літератури, зарубіжної літератури, методики вивчення окремих тем шкільного курсу української мови та літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ПРЗ 5. Знати та аналізувати методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; володіти формами, методами і засобами навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 6. Знати різні види позакласної роботи з української мови та літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ПРЗ 7. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, вміти їх використовувати в освітньому процесі.</p>

	<p>ПРЗ 8. Знати вікові та індивідуальні особливості учнів, методи роботи в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>ПРЗ 9. Знати й розуміти сучасні філологічні та дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.</p> <p>ПРЗ 10. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, творів української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 1. Когнітивні та практичні уміння/навички знати, розуміти і демонструвати здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури в базовій школі в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 2. Когнітивні та практичні уміння/навички використовувати різні методи, форми і засоби для навчання учнів української мови і літератури, зарубіжної літератури, враховувати вікові психологічні особливості учнів у процесі навчання.</p> <p>ПРУ 3. Когнітивні та практичні уміння/навички здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 4. Когнітивні та практичні уміння/навички отримувати, оцінювати та застосовувати дані в галузі професійної діяльності, у т.ч. із закордонних джерел.</p> <p>ПРУ 5. Когнітивні та практичні уміння/навички проектувати різні типи уроків, у т.ч. інтегровані, застосовувати конкретну технологію навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, здійснювати розробку річного, тематичного, поурочного планів; проектувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 6. Когнітивні та практичні уміння/навички орієнтуватися в інформаційному просторі, кіберпросторі, критично оцінювати інформацію, використовувати і розробляти нові електронні освітні ресурси; дотримуватися норм професійної етики та захищати дані у процесі е-комунікації.</p> <p>ПРУ 7. Когнітивні та практичні уміння/навички розв'язувати практичні завдання різних рівнів складності шкільного курсу української мови і літератури, зарубіжної літератури основної школи.</p> <p>ПРУ 8. Когнітивні та практичні уміння/навички інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів в умовах НУШ.</p> <p>ПРУ 9. Когнітивні та практичні уміння/навички пояснювати особливості розвитку української та зарубіжної літератури, специфіку</p>

	розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями.
Комунікація	ПРК 1. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у професійному середовищі. ПРК 2. Готовність консультивати колег з особливостей в організації освітнього процесу, актуальних питань методики навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики. ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, спілкування з професійних питань усно та письмово.
Автономія і відповідальність	ПРА 1. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов'язків, діяти соціально відповідально та свідомо. ПРА 2. Спроможність керувати проектами через генерування нових ідей для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності з урахуванням набутих знань з предметної галузі. ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
«А» 90 – 100	Знання: знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; основи планування та організації праці вчителя-словесника; базові знання з методики викладання зарубіжної літератури; форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі; особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури Уміння: узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою; кваліфіковано аналізувати методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем

	<p>пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; організувати та планувати власну педагогічну діяльність, розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; кваліфіковано залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; правильно застосовувати методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; організувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури. Дотримується академічної доброчесності.</p>
<p>«В» 82 - 89</p>	<p>Знання: знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; в основному знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; основи планування та організації праці вчителя-словесника; базові знання з методики викладання зарубіжної літератури; форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі; особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури</p> <p>Уміння: узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою; кваліфіковано аналізувати методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; в основному вміє організувати та планувати власну педагогічну діяльність, розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; кваліфіковано залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; правильно застосовувати методи і прийоми залежно від</p>

	<p>індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; організувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури. Дотримується академічної доброчесності.</p>
«С» 74 - 81	<p>Знання: знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; в основному знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; основи планування та організації праці вчителя-словесника; базові знання з методики викладання зарубіжної літератури; форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі (допускає незначні неточності); особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури</p> <p>Уміння: узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою (трапляються несуттєві неточності); кваліфіковано аналізувати методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; в основному вміє організувати та планувати власну педагогічну діяльність, розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; кваліфіковано залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; правильно застосовувати методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; організувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури. Дотримується академічної доброчесності.</p>
«Д» 64 - 73	<p>Знання: не вповні знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; в основному знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; основи планування та організації праці вчителя-словесника;</p>

	<p>базові знання з методики викладання зарубіжної літератури; форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі (допускає неточності); особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури</p> <p>Уміння: узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою (допускає помилки); аналізувати методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; в основному вміє організовувати та планувати власну педагогічну діяльність, не завжди вміє розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; правильно застосовувати методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; в основному вміє організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури.</p> <p>Дотримується академічної доброчесності (з урахуванням доопрацювання робіт)</p>
«Е» 60 - 63	<p>Знання: не вповні знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; в основному знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; поверхово обізнаний із основами планування та організації праці вчителя-словесника; поверхово володіє базовими знаннями з методики викладання зарубіжної літератури; поверхово знає форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі (допускає неточності, грубі помилки); поверхово знає особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури</p>

	<p>Уміння: не вповні вміє узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою (допускає помилки); поверхово аналізує методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; в основному вміє організовувати та планувати власну педагогічну діяльність, не завжди вміє розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; не завжди вміє застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; не завжди методично правильно вміє моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; не завжди правильно вміє застосовувати методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; в основному вміє організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури. Дотримується академічної доброчесності (з урахуванням доопрацювання робіт).</p>
<p>«FX» 35-59</p>	<p>Знання: не знає зміст, структуру, специфіку шкільного курсу «Зарубіжна література»; не знає зміст, мету й завдання модельних програм із зарубіжної літератури, інтегрованих курсів; не обізнаний із основами планування та організації праці вчителя-словесника; поверхово володіє базовими знаннями з методики викладання зарубіжної літератури; не знає форми і методи вивчення літератури у базовій школі ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із зарубіжної літератури у базовій школі (допускає неточності); не знає особливості історичного, культурно-мистецького розвитку національних літератур, що презентують твори зарубіжної літератури</p> <p>Уміння: не вміє узагальнювати, самостійно формулювати висновки до тем, передбачених програмою (допускає грубі помилки); поверхово аналізує методичну, наукову літературу, факти світового літературного процесу, літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; не вміє організовувати та планувати власну</p>

	<p>педагогічну діяльність, не завжди вміє розв'язувати педагогічні і методичні проблеми та приймати рішення; не завжди вміє застосовувати набуті базові професійні знання на практиці, пристосовуватися до нових ідей; не вміє залучати теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час виконання письмових робіт; не вміє моделювати уроки зарубіжної літератури в аудиторних умовах; не вміє застосовувати методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; не вміє організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури.</p> <p>Не дотримується академічної доброчесності</p>
«F» 1 - 34	Здобувач не засвоїв курс

Розподіл балів

Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3			Усього	
Поточний контроль									
Т. 1.1	Т. 1.2	Т. 1.3	Т. 2.1	Т. 2.2	Т. 3.1	Т. 3.2	Т. 3.3		
		3	5	5	5	6	3		
Самостійна робота								8	
1	1	1	1	1	1	1	1		

Розділ 4	Розділ 5	Розділ 6	УСЬО ГО (пр.+ сам. роб)	Іспи т	Усього
Поточний контроль					

Т. 4.1	Т. 4.2.	Т. 4.3	Т. 4.4.	Т. 4.5	Т. 5.1	Т. 5.2	Т. 5.3.	Т. 6.1	Т. 6.2	Т. 6.3			
3	3	3		3	3	3	4	3	4		29	25	100
Самостійна робота													
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11		

* Згідно з Положенням «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. Новою редакцією» від 28.11.2022 року можливе зарахування результатів навчання. Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно з переліком компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби діагностики результатів навчання проводяться відповідно до вимог Положення «Порядок організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (від 25 травня 2020 року).

Засобами діагностики та формами контролю є: поточний контроль (усне / письмове опитування, тестування, проєкти, виконання творчих завдань, індивідуальна доповідь, участь у дискусіях та ін.), перевірка самостійної роботи, підсумковий контроль.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА В БАЗОВІЙ ШКОЛІ: РОЛЬ, ЗМІСТ, КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Тема 1. 1. Методика навчання зарубіжної літератури як наука і навчальна дисципліна.

Тема 1. 2. Ключові характеристики навчального предмета «Зарубіжна література».

Тема 1. 3. Компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література».

Розділ 2. ПРОГРАМИ, ПІДРУЧНИКИ З ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В НУШ: ЗМІСТ, СПЕЦИФІКА.

Тема 2. 1. Модельні навчальні програми з зарубіжної літератури, інтегрованих курсів.

Тема 2. 2. Організація навчального процесу за підручниками НУШ із зарубіжної літератури та інтегрованих курсів.

Розділ 3. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ СУЧАСНОГО УРОКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 3.1. Інноваційні технології навчання зарубіжної літератури.

Тема 3.2. Інтерактивні технології на уроках зарубіжної літератури.

Тема 3.3. Методика вивчення перекладних художніх творів на уроках зарубіжної літератури.

Розділ 4. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ.

Тема 4.1. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури.

Тема 4.2. Інтермедіальні аспекти навчання зарубіжної літератури.

Тема 4.3. Компаративний підхід навчання зарубіжної літератури.

Тема 4.4. Культурологічні та літературознавчі складові сучасного уроку зарубіжної літератури у 7-9 класах. Компетентнісно-діяльнісний підхід до уроку зарубіжної літератури у 5-9 класах НУШ.

Тема 4. 5. Методика розвитку усного і писемного мовлення у навчанні зарубіжної літератури.

Розділ 5. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Тема 5.1. Навчання зарубіжної літератури в умовах суспільних викликів.

Тема 5.2. Діагностика знань і умінь учнів.

Тема 5.3. Позакласна робота й факультативні заняття із зарубіжної літератури.

Специфіка взаємодії в позакласній роботі з зарубіжної літератури.

Розділ 6. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 6.1. Аналіз уроку. Методологічні й технологічні принципи аналізу уроку зарубіжної літератури.

Тема 6.2. Методичний контент із зарубіжної літератури: ефективність застосування в освітньому процесі.

Тема 6.3. Шляхи підвищення кваліфікації вчителя зарубіжної літератури.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА В БАЗОВІЙ ШКОЛІ: РОЛЬ, ЗМІСТ, КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Тема 1.1. Методика навчання зарубіжної літератури як наука і навчальна дисципліна. Концепція «Нова українська школа» (2016), Закони України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2018), Державний стандарт базової середньої освіти (2020), професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) як базові документи ефективного навчання зарубіжної літератури в системі загальної середньої освіти. Роль зарубіжної літератури в системі загальної середньої освіти. Місце зарубіжної літератури в мовно-літературній галузі та в контексті інших освітніх галузей. Пріоритети викладання зарубіжної літератури в основній школі. Головна мета і завдання вивчення зарубіжної літератури в системі середньої освіти. Академічна доброчесність здобувачів у процесі опанування курсу «Методика навчання зарубіжної літератури».

Тема 1.2. Ключові характеристики навчального предмета «Зарубіжна література». Психолого-педагогічні чинники у процесі навчання зарубіжної літератури в основній школі. Структура навчального предмета «Зарубіжна література в базовій школі». Завдання вивчення зарубіжної літератури в 5-6 класах. Завдання вивчення зарубіжної літератури в 7-9 класах. Потенціал предмета в реалізації ціннісних орієнтирів базової середньої освіти. Врахування наступності між початковою і базовою середньою освітою. Базові знання в межах предмета «Зарубіжна література».

Тема 1.3. Компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література». Значення зарубіжної літератури для формування ключових компетентностей. Досвід вчителів області й України у навчанні зарубіжної літератури.

Розділ 2. ПРОГРАМИ, ПІДРУЧНИКИ З ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В НУШ: ЗМІСТ, СПЕЦИФІКА.

Тема 2.1. Модельні навчальні програми з зарубіжної літератури, інтегрованих курсів. Особливості організації освітнього процесу під час вивчення зарубіжної літератури в 5-9 класах. Принципи побудови модельних навчальних програм. Структура і зміст модельних навчальних програм різних авторів. Шляхи реалізації модельних навчальних програм. Види навчальної діяльності учнів. Забезпечення особистісно зорієнтованого навчання зарубіжної літератури в базовій школі. календарно-тематичне планування.

Тема 2.2. Організація навчального процесу за підручниками НУШ із зарубіжної літератури та інтегрованих курсів. Принципи побудови, структура і зміст підручників із зарубіжної літератури та інтегрованих курсів

для 5-9 класів різних авторів. Шляхи опанування підручничкового матеріалу учнями. Актуальні наукові дослідження про сучасні уроки зарубіжної літератури у НУШ.

Розділ 3. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ СУЧАСНОГО УРОКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 3.1. Інноваційні технології навчання зарубіжної літератури. Вчитель і учень: специфіка взаємодії на сучасному уроці зарубіжної літератури. Новітні технології як засіб проведення сучасного уроку зарубіжної літератури. Сучасні інтерактивні навчальні технології. Проблемне навчання на уроках зарубіжної літератури.

Тема 3.2. Інтерактивні технології на уроках зарубіжної літератури. Інтерактивне навчання як форма організації пізнавальної діяльності. Учитель і учень у комунікативно-діалогічному навчанні: аспекти співпраці. Індивідуальні форми інтерактивного навчання. Види інтерактивного навчання в мікрогрупах. Колективні форми інтерактивного навчання. Новітні підходи до аналізу різножанрових творів зарубіжних письменників. Зміст, методи, форми вивчення біографії письменників. Технологія розвитку критичного мислення. Прийоми розвитку критичного мислення учнів.

Тема 3.3. Методика вивчення перекладних художніх творів на уроках зарубіжної літератури. Методика перекладацької роботи учнів в системі методів навчання зарубіжної літератури. Специфіка роботи над перекладними художніми творами у 5-7 класах та 8-9 класах ЗЗСО. Шляхи формування в учнів умінь читати, сприймати, розуміти, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати художні твори зарубіжних письменників та інформаційні тексти відповідно до контексту іншими мовами (які вивчаються в закладі освіти); використання художніх творів зарубіжних письменників для вивчення іноземних мов, розширення читацького досвіду, читацьких інтересів у галузі зарубіжної літератури (класичної і сучасної).

Розділ 4. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ.

Тема 4.1. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури. Теорія літератури у шкільному курсі зарубіжної літератури: аспекти й напрямки вивчення в НУШ. Системність вивчення й засвоєння теоретико-літературних понять у НУШ. Специфіка засвоєння теоретичних знань на уроках зарубіжної літератури у 5-7, 8-9 класах НУШ на різних етапах роботи з текстом. Використання наочності під час вивчення теоретичних понять на уроках зарубіжної літератури. Вивчення елементів теорії літератури на уроках української і зарубіжної літератури: інтеграційні аспекти. Шляхи формування дослідницьких умінь, читацького досвіду учнів у процесі оперування теоретичними та літературознавчими знаннями під час аналізу, інтерпретації та оцінки творів як художніх явищ.

Тема 4.2. Інтермедіальні аспекти навчання зарубіжної літератури. Взаємозв'язок творів зарубіжної літератури з видами мистецтва –

образотворчим мистецтвом, архітектурою, музикою, театром, графікою, хореографією. Методичні аспекти реалізації інтермедіальних зв'язків на уроках зарубіжної літератури у 5-9 класах. Прийоми й шляхи інтегрування мистецьких знань у навчання зарубіжної літератури. Особливості сприймання слухових і синтетичних мистецтв (театр, кіно) у системі літературної освіти. Кіномистецький контент в оптимізації навчання зарубіжної літератури в НУШ: особливості застосування. Роль і значення візуалізації навчального матеріалу під час вивчення зарубіжної літератури у 5-9 класах ЗЗСО. Основні засоби візуалізації. Ілюстративний матеріал на уроках зарубіжної літератури.

Тема 4.3. Компаративний підхід до навчання зарубіжної літератури. Генетичні, контактні, типологічні зв'язки та специфіка їх вивчення на уроках зарубіжної літератури у НУШ. Компаративний аналіз та його елементи на уроках зарубіжної літератури у 5-7 класах та 8-9 класах: спільне та відмінне. Ефективні засоби застосування компаративного аналізу. Компаративний підхід до навчання зарубіжної літератури за модельними програмами з зарубіжної літератури та програмами інтегрованих курсів.

Тема 4.4. Культурологічні складові сучасного уроку зарубіжної літератури у 7-9 класах. Переваги та складнощі реалізації культурологічної складової на уроках з інтегрованих курсів. Компетентнісно-діяльнісний підхід до уроку зарубіжної літератури у 5-9 класах НУШ.

Тема 4.5. Методика розвитку усного і писемного мовлення у навчанні зарубіжної літератури.

Розділ 5. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Тема 5.1. Навчання зарубіжної літератури в умовах суспільних викликів. Воєнний стан. Дистанційне та онлайн-навчання зарубіжної літератури: педагогічні інструменти. Інклюзивна освіта. Подолання освітніх втрат. Формування основ медіаграмотності учнів у процесі навчання зарубіжної літератури.

Тема 5.2. Діагностика знань і умінь учнів. Методика проведення діагностування знань і умінь учнів. Специфіка діагностування знань і умінь учнів із зарубіжної літератури з метою подолання освітніх втрат. Тестування як засіб діагностики якості освіти. Види тестів. Диференційовані, творчі завдання, діагностувальні роботи для учнів 85-9 класів. Бліцопитування (теоретичний матеріал і матеріали на знання тексту); поточні діагностувальні роботи; комбіновані діагностувальні роботи (тестування, різнорівневі практичні завдання).

Тема 5.3. Позакласна робота й факультативні заняття із зарубіжної літератури. Специфіка взаємодії в позакласній роботі з зарубіжної літератури. Підготовка здобувачів освіти до олімпіад.

Розділ 6. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 6.1. Аналіз уроку. Методологічні й технологічні принципи аналізу уроку зарубіжної літератури.

Тема 6.2. Методичний контент із зарубіжної літератури : ефективність застосування в освітньому процесі. Практичні аспекти застосування методичний матеріалів на уроках зарубіжної літератури (з досвіду вчителів). Методичний контент та його роль у підготовці до уроків зарубіжної літератури у НУШ.

Тема 6.3. Шляхи підвищення кваліфікації вчителя зарубіжної літератури. Розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій). Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати умови та ресурси професійного розвитку. Самоосвіта вчителя зарубіжної літератури як основа професійного зростання, ефективного навчання зарубіжної літератури. Вебінар як платформа підвищення кваліфікації, обміну знаннями вчителя зарубіжної літератури. Основні характеристики вебінарів. Майстерка – майданчик для ознайомлення з досягненнями вчителя.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. робота
Розділ 1. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА В БАЗОВІЙ ШКОЛІ: РОЛЬ, ЗМІСТ, КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ										
Тема 1. 1. Методика навчання зарубіжної літератури як наука і навчальна дисципліна.	9	2			7					
Тема 1. 2. Ключові характеристики навчального предмета «Зарубіжна література».	9	2			7					
Тема 1. 3. Компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література».	9		2		7					
Розділ 2. ПРОГРАМИ, ПІДРУЧНИКИ З ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В НУШ: ЗМІСТ, СПЕЦИФІКА										
Тема 2. 1. Модельні навчальні програми з зарубіжної літератури, інтегрованих курсів.	13	2	4		7					

Тема 2. 2. Організація навчального процесу за підручниками НУШ із зарубіжної літератури та інтегрованих курсів.	13	2	4		7					
Розділ 3. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ СУЧАСНОГО УРОКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ										
Тема 3.1. Інноваційні технології навчання зарубіжної літератури.	13	2	4		7					
Тема 3.2. Інтерактивні технології на уроках зарубіжної літератури.	13	2	4		7					
Тема 3.3. Методика вивчення перекладних художніх творів на уроках зарубіжної літератури.	11	2	2		7					
	90	14	20		56					
Розділ 4. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ										
Тема 4.1. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури.	9	2	2		5					
Тема 4.2. Інтермедіальні аспекти навчання зарубіжної літератури.	9	2	2		5					
Тема 4.3. Компаративний підхід навчання .	9	2	2		5					
Тема 4.4. Культурологічні та літературознавчі складові сучасного уроку зарубіжної літератури у 7-9 класах.	7	2			5					
Тема 4.5. Методика розвитку усного і писемного мовлення у навчанні зарубіжної літератури.	9	2	2		5					
Розділ 5. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ										
Тема 5.1. Навчання зарубіжної літератури в умовах суспільних викликів.	9	2	2		5					
Тема 5.2. Діагностика знань і умінь учнів.	9	2	2		5					
Тема 5.3. Позакласна робота й факультативні	9		2	2	5					

заняття із зарубіжної літератури.										
Розділ 6. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ										
Тема 6.1. Аналіз уроку. Методологічні й технологічні принципи аналізу уроку зарубіжної літератури.	7		2		5					
Тема 6.2. Методичний контент: ефективність застосування в освітньому процесі.	6		2		4					
Тема 6. 3. Шляхи підвищення кваліфікації вчителя зарубіжної літератури.	7	2			5					
	90	16	18	2	54					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма
1	Тема 1. 3. Компетентнісний потенціал предмета «Зарубіжна література».	2
2	Тема 2. 1. Модельні навчальні програми з зарубіжної літератури, інтегрованих курсів.	4
3	Тема 2. 2. Організація навчального процесу за підручниками НУШ із зарубіжної літератури та інтегрованих курсів.	4
4	Тема 3.1. Інноваційні технології навчання зарубіжної літератури.	4
5	Тема 3.2. Прийоми інтерактивної роботи на уроках зарубіжної літератури.	4
6	Тема 3.3. Методика вивчення перекладних художніх творів на уроках зарубіжної літератури.	2
	Усього	20
1	Тема 4.1. Вивчення теоретико-літературних понять та літературно-критичних матеріалів на уроках зарубіжної літератури.	2
2	Тема 4.2. Інтермедіальні аспекти навчання зарубіжної літератури.	2

3	Тема 4.3. Компаративний підхід навчання зарубіжної літератури за модельними програмами з зарубіжної літератури та програмами інтегрованих курсів.	2
4	Тема 4. 5. Методика розвитку усного і писемного мовлення у навчанні зарубіжної літератури.	2
5	Тема 5.1. Навчання зарубіжної літератури в умовах суспільних викликів.	2
6	Тема 5.2. Діагностика знань і умінь учнів.	2
7	Тема 5.3. Позакласна робота й факультативні заняття із зарубіжної літератури. Специфіка взаємодії в позакласній роботі з зарубіжної літератури.	2
8	Тема 6.1. Аналіз уроку. Методологічні й технологічні принципи аналізу уроку зарубіжної літератури.	2
9	Тема 6.2. Методичний контент: ефективність застосування в освітньому процесі.	2
Разом		18

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Відповідаємо на запитання: усе про модельні навчальні програми для розробників і шкіл/ Ольга Головіна, «Нова українська школа», 12.04.2021р. URL: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-use-pro-modelni-navchalni-programy-dlyarozrobnykiv-i-shkil/>
2. Грицак Н. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.
3. Державний стандарт початкової освіти зі змінами. Постанова Кабінету Міністрів № 688 від 24.07.2019. URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/kabineta-ministrivpostanovi/postanova-vid-lipnya-2019-688-pro-vnesennya376611.html>
4. Державний стандарт початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів № 87 від 21.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
5. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови:
упроваджуємо новий зміст освіти у 8 класі / методичний порадник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку 2025–2026 навчального року: методичні рекомендації/ за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекіної: Ін-т педагогіки НАПН України. Київ: Педагогічна думка, 2025. 158 с.

6. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> Державний стандарт базової середньої освіти.
7. Козлик І. Літературознавчий аналіз художнього тексту / твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с.
8. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyaua-sch-2016/koncepciya.html>
9. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
10. Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навч. посіб. / Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк, К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 304 с.
11. Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/03/25/metod.pdf>
12. Наказ МОН України № 1225 від 29 серпня 2024 р. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
13. Орлова О. Методика навчання зарубіжної літератури: навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с. URL: surl.luh.gov.ua/kvqsyf.
14. Постанова Кабінету Міністрів № 898 від 30 вересня 2020 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannyaderzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898?fbclid=IwAR32j9maQIQornNCoHsCZuMCF1vkxqivngaf5WkUHJFhwUA25XHVKKGxdg>
15. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
16. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с. URL: <https://ehsupir.uhsp.edu.ua/items/a1ef3739-ca20-44b1-b9c1-331da5766bf7>
17. Шиян Р., Ляшенко О., Фіцайло С., Дубовик О., Гайдамака О. Усе про модельні навчальні програми для розробників і шкіл. URL: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-use-pro-modelni-navchalniprogramy-dlya-rozrobnykiv-i-shkil/>

18. Шуляр В. Ноомодель інтелігентного читача : практико-орієнтована монографія. Миколаїв : Центр редакційно-видавничої діяльності МОІШПО, 2024. 176 с.

Додаткові:

1. В'юнєнко В., Тимофєєва Т., Шорохов А. Американський письменник-фантаст Рей Дуглас Бредбері та його новела «Посмішка». *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 2. С. 26-30.
2. Козлик І. В. Сучасна літературознавча епістемологія (Лекційні матеріали): навчальний посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2023. 212 с.
3. Гусєва О. «Тут усе дивно». Урок-самоконструювання за твором Бруно Шульца «Цинамонові крамниці». *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 4-6. С. 66-71.
4. Довбенко О. Формування наскрізних умінь і компетентностей на уроках літератури як чинник ефективної підготовки до ЗНО. *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 1. С. 22-25.
5. Долгієр О. Рецептивний аналіз художнього тексту на уроці літератури. Читацькоцентрична парадигма. *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 2. С. 34-39.
6. Зорівчак Р. З любов'ю до науки та життя / НТШ, Коміс. всесвіт. л-ри та міжкультур. комунікації ім. М. Лукаша; [упорядкув., вступ. ст. і прим. Т. В. Шмігер]. Львів, 2021. 219 с.
7. Кикоть В. 25 американських поетів у перекладі Валерія Кикотя. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю., 2016. 159 с.
8. Кліменко Ж. Літературна інфографіка як засіб розвитку читацької компетентності учнів. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2020. № 1-2. С. 2-9.
9. Кліщ Н. Використання педагогічної моделі «Перевернутий клас» під час вивчення роману Гарпер Лі «Вбити пересмішника». *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 4-6. С. 13-20.
10. Колошук Н. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: у 2 ч. Ч. 1: Модерна доба: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ : ВД «Кондор», 2023. 520 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22964>
11. Колошук Н. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: у 2 ч. Ч. 2: Після модерну: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ : ВД «Кондор», 2023. 432 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22965>

12. Коновалова М., Фефілова Г. Зарубіжна література. Усі діагностувальні роботи. 8 клас/ Київ: Основаю 64 с.
13. Краснік О. Війна очима Вермахту. За повістю Гейнріха Бьолля «Поїзд приходить вчасно». *Зарубіжна література*. 2022. № 3-4. С. 64-74.
14. Литовченко А. Елементи медіаграмотності під час вивчення художніх творів. *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 2-3. С. 55-56.
15. Література північно-східних сусідів поза шкільною програмою. *Зарубіжна література*. 2022. № 3-4. С. 16-35. Порівняльна таблиця 2 до проєкту змін у навчальній програмі із зарубіжної літератури для 10-11 класів (рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти (2017) (2022). С. 28-31; Порівняльна таблиця 3 до проєкту змін у навчальній програмі із зарубіжної літератури для 10-11 класів (рівень профільний) закладів загальної середньої освіти (2017) (2022). С. 32-35.
16. Попадюк С. Методологічні засади використання освітньої концепції «Перевернуте навчання» у вищій школі. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/555>
17. Роберт Фрост в українських перекладах: поезії / В.М. Кикоть. Київ: ВД «Кондор», 2021. 360 с.
18. Удовиченко Л. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ, 2030. 352 с.

Електронні джерела

1. «Тисяча журавлів»: сайт для вчителів зарубіжної літератури. URL: <https://www.xn--1000-83dma3a1c7b6a8s.xn--j1amh/>
2. «Світ філолога»»: навчально-методичний портал для вчителя зарубіжної літератури. URL: <https://svitfilologa.com.ua/41>
3. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226) <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Zar.lit.5-9-kl.Nikolenko.ta.in.28.12.2023.pdf>
4. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (авт. Волощук Є. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226) <https://mon.gov.ua/static->

[objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Zar.lit.5-6-kl.Voloshchuk.27.11.2023.pdf](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Zar.lit.5-6-kl.Voloshchuk.27.11.2023.pdf)

5. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Волощук Є. В., Слободянюк О. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/16.08.2023/Zarubizhna.literatura.7-9%20kl.Voloshchuk.ta.in.23.08.2023.pdf>

6. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (авт. Богданець-Білокаленко Н. І., Снегір'ова В. В., Фідкевич О. Л.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226) <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Zar.lit.5-6.kl.Bohdanets-Biloskalenko.ta.in.27.11.2023.pdf>

7. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Снегір'ова В.В., Бушакова О.В., Горобченко І.В., Каєнко О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Zarubizhna.literatura.7-9%20kl.Snyehirova.ta.in.26.07.2023.pdf>

8. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори: Яценко Т. О., Тригуб І. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226) <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Intehr.kurs.lit.ukr.ta.zar.5-6.kl.Yatsenko.ta.in.27.11.2023.pdf>

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Intehr.kurs.lit.ukr.ta.zar.5-6.kl.Yatsenko.ta.in.27.11.2023.pdf>

9. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Чумарна М. І., Пастушенко Н. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2023 року № 184) <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Intehr.kurs.lit.ukr.ta.zar.5-6-kl.Chumarna.Pastushenko.27.11.2023.pdf>

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Intehr.kurs.lit.ukr.ta.zar.5-6-kl.Chumarna.Pastushenko.27.11.2023.pdf>

10. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори:

Ніколенко О.М., Мацевко-Бекерська Л.В., Качак Т.Б., Богосвятська А.-М.І., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Intehrovanyy.kurs.literatur-ukrayinskoyi.ta.zarubizhnoyi-7-9.kl.Nikolenko.ta.in.26.07.2023.pdf>

11. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Ірина Тригуб, Олеся Слижук) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 року № 1787) <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/31-12-2024/intehrovanyy-kurs-literatur-ukr-ta-zarubizhn-7-9-kl-yatsenko-ta-in-31-12-2024.pdf>

12. Модельна навчальна програма "Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І.П., Новосьолова В.І., Терещенко В.М., Романенко Ю.О., Блажко М.Б., Ткач П.Б., Панченков А.О., Волошенюк О.В.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031)

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poeta.p.z.2022/Intehr.movn-lit.kurs-ukr.mova.ukr.ta.zar.lit.5-6.kl.Starahina.ta.in.04.10.pdf>

13. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Старагіна І. П., Новосьолова В. І., Терещенко В. М., Романенко Ю. О., Блажко М. Б., Ткач П. Б., Панченков А. О.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/16.08.2023/Intehrovanyy.movno-literaturnyy.kurs-ukrmova.ukr.ta.zarub.literatury.7-9.kl.Starahina.ta.in.16.08.2023.pdf>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Плани практичних занять.

Навчальні посібники авторки програми.

